

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Δραχμὰς 7.50
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Φρ. Χρ. 8

Διαχειριστής: Σ. ΒΕΛΛΗΣ

ΕΤΟΣ Ε' — ΑΡΙΘΜΟΣ 143

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ Λ. 10

Διὰ πᾶσαν αἰτίαν:

“ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ”, ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῆ 3 Ὀκτωβρίου 1909

Ἡ «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπιβλεψιν καὶ τὸν ἔλεγχον δωδεκαμελοῦς συμβουλίου ἐκ δικηγόρων ἐν Ἀθήναις.

Ἐπόπται τῆς ἔδρας καὶ ὑπεύθυνοι

ΠΕΤΡΟΣ ΘΗΒΑΙΟΣ
Π. ΛΑΓΟΠΑΤΗΣ—Ε. ΚΟΥΛΟΥΜΒΑΚΗΣ—Α. ΜΠΟΥΚΡΑΣ
Δικηγόροι ἐν Ἀθήναις

ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΤΗΣ “ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,” ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ Δ^{ΟΝ} ΕΤΟΣ

Δικηγορικὸς Σύλλογος Ἀθηνῶν.—Δικηγορικὸς Σύλλογος Βόλου.—Τσιβανόπουλος Δ. Εἰσαγγελεὺς Ἀρείου Πάγου.—Σημαντήρας Κ. Πρόεδρος Ἀρείου Πάγου.—Μανιάκης Κ. Ἀντεἰσαγγελεὺς Ἀρείου Πάγου.—Χατζῆκος Μ. Ἀρεοπαγίτης.—Καρπετόπουλος Γ. Βουλευτής.—Ἀναστασιάδης Ἡλ.—Βασιλείου Κ.—Βουρνάζος Κ.—Γιωτόπουλος Π.—Ζαλοῦχος Δ.—Διβαδάς Μ.—Μοσχοβάκης Ν.—Σημίτης Σ.—Υψηγηταί.—Ἀγγελόπουλος Ἀθάνατος Θ.—Ἀθανασίου Δ.—Ἀθανασούλας Α.—Ἀντωνιάδης Δ.—Βαχλιώτης Β.—Βλαχόπουλος Κ.—Δημητρακόπουλος Ν.—Ἐσολιν Κ.—Εὐκλείδης Ι.—Εὐκλείδης Σ.—Θηβαῖος Π.—Καλκανδῆς Δ.—Κανακάκης Μ.—Καραπάνος Π.—Κοτσελόπουλος Ν.—Κουλουμβάκης Ε.—Κωνσταντόπουλος Κ.—Λαγοπάτης Π.—Μελισσογιάννης Γ.—Μουμφρεῖτος Α.—Μπαλᾶνος Σίμος.—Μπαλᾶνος Α.—Μυλωνᾶς Α.—Νικόπουλος Ν.—Παπαρρούπας Π.—Πετρόπουλος Γ.—Ρακτιβάν Κ.—Σακελλαρίου Μ.—Σαραντόπουλος Δ.—Σημαντήρας Ι.—Σοφιανός Α.—Τσάτσος Δ.—Φραγκιάς Ι.—Χαρτουλάρης Α. Δικηγόροι ἐν Ἀθήναις.—Ἀγγελόπουλος Α.—Μάρκου Α.—Μάρκου Δ.—Μιχαλακόπουλος Α. Δικηγόροι ἐν Πάτραις.—Ἀνθούλης Κ.—Βαρβερόπουλος Κ. Δικηγόροι ἐν Τριπόλει.—Ζέρβας Ν.—Οἰκονομόπουλος Δ.—Στελούδης Θ. Δικηγόροι ἐν Λαμίᾳ.—Δαξέας Μ.—Δικαῖος Χ.—Καραγιάννης Ν.—Κλαπέας Σ.—Πετρεῆς Χ. Δικηγόροι ἐν Καλάμαις.—Ζάνας Γ.—Τσουτσάκης Ἡλ. Δικηγόροι ἐν Δεσφινίῳ.—Λάσκαρις Σ.—Σκαλτσούνης Δ. Δικηγόροι ἐν Κερκύρᾳ.—Δαλώσης Γ.—Μουτζουρίδης Γ.—Νέξος Ε. Δικηγόροι ἐν Ναυπλίῳ.—Μπαῖρας Δ.—Ναύτης Μ.—Σαλταμπάσης Κ. Δικηγόροι ἐν Σύρῳ.—Μαργέλλος Ε. Δικηγόρος ἐν Ἀμφίση.—Οἰκονόμου Α.—Στεφανίδης Ἐμ. Δικηγόροι ἐν Χαλκίδι.—Παπαφωτίου Διον. Δικηγόρος ἐν Πύργῳ.—Ρούσος Δ. Δικηγόρος ἐν Ἀργεῖ.—Στρατουδάκης Α. Δικηγόρος ἐν Τρικκάλῳ.—Τουτσικλῆς Ι. Δικηγόρος ἐν Λαρίση.—Φαρμάκης Ι. Δικηγόρος ἐν Μεσολογγίῳ.—Ληκουρέζος Κ. Εἰσαγγελεὺς Ἐφετών.—Ἀγγελῆας Γ.—Βισβίξης Τ. Πρόεδροι Πρωτοδικῶν.—Ἀντωνιάδης Δ.—Δαμασκηνός Δ.—Μανουσόπουλος Π. Εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν.—Ἀναγνωστόπουλος Κ.—Γιαννόπουλος Γ.—Γεωργόπουλος Α.—Ρωμάνος Α.—Σακελλαριάδης Σ. Πρωτοδίκαι.—Βιζουνίδης Π. Δικηγόρος ἐν Κωνσταντινουπόλει.—Λαγοπάτης Δ. Γραμματεὺς Ἀναθεωρητικῆς Στρατοδικείου.—Καλτσέτας Ε. Δικαστικὸς κλητῆρ ἐν Ἀλμυρῷ.—Δάμψας Δ. Διευθυντὴς Διδασκαλείου Ἀθηνῶν.

ΑΡΘΡΑ ΤΗΣ “ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ”

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῆ 3ῃ Ὀκτωβρίου

Αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ «Δικαιοσύνη» αἰσιῶς εισέρχεται εἰς τὸ πέμπτον ἔτος τῆς ἐκδόσεώς της.

Ἀλλὰ καὶ γενικώτερον, καίτοι δὲν ἀπορρίπτει ἀσυζητητὴ ἀντιρρήσεις καὶ δὲν εὐρίσκει ἀστηρίκτους ἀμφιλογίας καὶ δὲν θεωρεῖ ἀδικαιολογήτους ἐνδοιασμοὺς μέχρις ὁρίων τινῶν, ἡ «Δικαιοσύνη» εὐφροσύνῳ χαιρετίζει τὴν ἀπὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος μηνὸς ἀρξαμένην ἐνεργητικώτερον ἐκδήλωσιν τῆς πολιτικῆς τοῦ ἔθνους κινήσεως. Διότι κατὰ τὴν ἔκφρασιν συγχρόνου περιφανοῦς οἰκονομολόγου: «Μόνον ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ νὰ ἀρη-τις τὴν ζωὴν, δύναται νὰ ματαιώσῃ τὴν πάλην» εἶνε δὲ ἀφροσύνη, ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ προλάβῃ τὰς ἐνδεχομένας ὑπερβολὰς, νὰ στερήσῃ τις τὰ άτομα ἢ τὰς ομάδας τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς εὐθύνης τῶν πράξεων τῶν».

Δὲν ὑπῆρξεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐπανάστασις, ἣτις δὲν ἐξελίχθη ἀνωμάλως, ἣτις ἐφθασεν εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἀνευ ὑπερβολῶν καὶ παρεκτροπῶν ἔτι. Ἀλλὰ καὶ ἐλπίζομεν, ὅτι ἡμεῖς θὰ φθάσωμεν εἰς τὸν σκοπὸν σχετικῶς ὀμαλῶτερον καὶ ἡρεμώτερον. Διότι πάντες, ἀπὸ τοῦ Βασιλέως μέχρι τοῦ ἀπλοουστάτου τῶν πολιτῶν, ἐπιδιώκομεν ἀπὸ ἰκανοῦ χρόνου τὸν αὐτὸν σκοπὸν, ἀδιάφορον ἂν εἰς τὰ καθέκαστα ὑπάρχουν ἀνάξια λόγου διχογνωμίαι, ἂν ἐδῶ ἢ ἐκεῖ ὑπάρχῃ ἀντίληψις περὶ θυσιῶν ἐπιβαλλομένων, ἐνῶ πρόκειται ἀπλοῦστα ν' ἀποβληθῶσι κακαὶ καὶ ἀντισυνταγματικαὶ ἀπολαύσεις καὶ ἕξεις, ἅς ἐδημιούργησεν ἡ ἀπροσεξία καὶ ἐτροφοδό-

τησεν ἡ ὑστεροβουλία ἢ ἡ εὐτέλεια. Διὰ τοῦτο δὲν πιστεύομεν εἰς τὰς διὰ δόσεις περὶ σοβαρῶν ἀντιδράσεων, διότι δὲν βλέπομεν τὸν δίκαιον καὶ συμφέροντα λόγον αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὅταν ὀλοκλήρῳ ἔθνος σχηματίσῃ ἀσφαλῆ περὶ ἑαυτοῦ γνώμην καὶ ἔχῃ συνειδησιν τοῦ τί θέλει, βέβαια μετὰ τοῦ καὶ τί δύναται, δὲν ἐπιτρέπεται ν' ἀμφιβάλλῃ τις, κατ' ἀρχὴν, περὶ τῆς ἐπιτυχίας.

Ἐν τοῦτοις ἐπιβάλλεται εἰς πάντας φρόνησις, προσοχή, ἐπιμέλεια ἐντεταμένη εἰς τὴν παρακολούθησιν τῆς δράσεως τῶν προσώπων καὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν πραγμάτων καθ' ἡμέραν ἢ συγκεντρωθεῖσα ἐθνικὴ δύναμις εἶνε βεβαίως μεγάλη· δὲν κινδυνεύει ὅμως, ὡς τινες λέγουσι, νὰ συντριβῇ μόνον πέραν χρονικοῦ τινος ὁρίου ἐφ' ἑαυτὴν, ἀλλὰ καὶ πέραν ὁρίου τινὸς σπουδῆς, βίας καὶ ἐντάσεως, νὰ συντριβῇ ἐντεῦθεν, ἐκείθεν ἢ ἄλλοθεν, ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀνακύπτοντος ἀμέσως ἢ μετ' ὀλίγον ἐξηγγιωμένου τοῦ πολεμουμένου νῦν παρελθόντος μόνου καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ, πιθανῶς ὑποστηριζομένου, ἔστω μεταπλασσομένου ἐντεῦθεν ἢ ἐκείθεν ἢ ἄλλοθεν. Ἀμεσώτερον καὶ γενικώτερον κρίνομεν, ὅπως ὑποδείξομεν, ὅτι αἱ παλαιαὶ ἕξεις, ἐν ἡμῖν αὐτοῖς πᾶσιν ὑπάρχουσαι, δὲν εἶνε δυνατόν, δι' ὀσηδῆποτε ἂν τύχῃ δυνάμει, νὰ ἐκρίζωθωσιν ἀποτόμῳ καὶ ὀλοσχερῶς καὶ ὅσον θὰ ἐπεθύμει τις ταχέως. Καὶ τὰ πράγματα ἐπομένως δὲν εἶνε δυνατόν νὰ μεταβάλλωσιν εὐθὺς ἀμέσως ὑπόστασιν καὶ μορφήν ὀλοκλήρως ὡς διὰ μαγείας τινός. Διὰ τοῦτο ἀπαιτεῖται ἄκρα περισκεψις, προσεκτικὴ ἐκτίμησις τῆς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς καταστάσεως, ἀκριβὴς ὑπολογισμὸς τῶν δυνάμεων καὶ ἀνα-

λογία εἰς τὰς ἀξιώσεις μας. Ἴνα ὦσιν ὅσον τὸ δυνατόν μικρότεροι αἱ ὑπερβολαὶ καὶ ὀλιγώτεροι αἱ ἐπίσης ἀναπόφευκτοὶ παρεκτροπαί, ἀφοῦ ὑπῆρξεν ἀδικαιολόγητος διαταγὴς πρὸ τῶν εὐθύνων καὶ δὲν ἐδημιουργήθη ἐν τετελεσμένον γεγονὸς πολιτειακῆς συγκροτήσεως, ὅπερ κατὰ ψυχολογικὸν κανόνα θὰ ἐπέβαλλε τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀποδοχὴν πάντων.

Ἡ ἀνοικοδόμησις καὶ ἐν τῷ ἠθικῷ κόσμῳ εἶνε βραδυτέρα τῆς κατεδαφίσεως. Ἀλλ' εὐτυχῶς καὶ παρ' ἡμῖν ἡ ἀνοικοδόμησις ἔχει ἀρχίσει πρὸ πολλοῦ ἴσως ἀπὸ τοῦ 1875 ἢ 1878, πιθανῶς ἀπὸ τοῦ 1886 ἢ 1893, πάντως ἀπὸ τοῦ 1897. Τὸ γοργὸν μόνον χάριν ἔχει, σπανιώτατα παρέχει τὴν ἀσφάλειαν τοῦ «σπεῦδε βραδέως». Ἡ Ἐπανάστασις θὰ δύναται νὰ διακηρύξῃ ὀλοκληρωτικὴν τὴν ἐπιτυχίαν της καὶ νὰ παύσῃ, ἐὰν μόνως τὰς βάσεις τοῦ οἰκοδομήματος θέσῃ, εὐρείας ὅμως ταύτας καὶ στερεάς, καταλείπουσα τᾶλλα εἰς τὸν χρόνον καὶ τὴν προῖδουσαν τοῦ ἔθνους ἐξέλιξιν ἐπὶ τῶν βάσεων τούτων. Πρέπει νὰ ἔχῃ σαφῆ τὴν ἀντίληψιν τῆς σκοπιμότητος, ὅπως ἀπορρίψῃ ὅλον τὸ πλῆθος τῶν λεπτομερειῶν καὶ περιχαρᾶκωθῇ ἐντὸς ἀρχῶν γενικῶν τῶν ὁποίων μόνων εἶνε εὐχερῆς ὁ ἀκριβὴς καθορισμὸς.

Εἶνε εὐτύχημα, ἀποτελεῖ τοῦτο ἴσως ἐν κεφάλαιον ἠθικόν, ὅτι οἱ δικηγόροι Ἀθηνῶν—μόνοι αὐτοί—χωρὶς ἕκαστος αὐτῶν καὶ ὅλοι ὁμοῦ νὰ ἐπιδείξωσι διαφέρον ἢ εὐφροσύνην ὀλιγώτερον ζῶηράν ἄλλου τινός, διὰ τὴν ἐπιζητουμένην πολιτικὴν ἀνόρθωσιν, δὲν ἔσπευσαν εἰς ἐκδήλωσιν γνώμης συγκεκριμένης περὶ τῶν δεόντων γενέσθαι, κατὰ ταύτην δὲ ἢ ἐνεῖ-

νην τὴν σειρὰν, ἀφοῦ ἄλλοι ἔσχος καὶ διατηροῦν ἀσφαλῶς καὶ ἐπιτυχῶν τὴν πρωτοβουλίαν καὶ ἐπιβολήν. Ἀλλὰ, ὡς θέλομεν νὰ πιστεύωμεν, δὲν εἶνε διὰ τοῦτο ὀλιγώτερον ἐτοιμοὶ νὰ κατέλθωσιν ἐπίκουροι εἰς τὸν ἀγῶνα, ἂν ἴδωσιν αὐτὸν στρεφόμενον πρὸς κίνδυνον τοῦ τόπου. Ἐφ' ὅσον καὶ ἐντεῦθεν σωφρόνως ἐπιβάλλονται καὶ ἐκείθεν προθυμοποιούνται εἰς κατὰ τὸ δυνατόν εὐσυνειδητὸν καὶ εὐλικρινῆ ἀπὸ κοινοῦ ὑπηρεσίαν, ἀναγκαῖον ἦτο νὰ κρατηθῶμεν ἡμεῖς καιροσκόποι, συμβουλευόντες ἐν καιρῷ καὶ προσηκόντως τὴν ἀποφυγὴν πάσης ἐντεῦθεν ἄκρας ὑπερβολῆς, ἀξιοῦντες τὴν ἀποφυγὴν ἐκείθεν πάσης ἐπιμόνου ἀντιστάσεως δῆθεν ὑπὲρ τῶν θεσμῶν, πράγματι ὑπὲρ ἕξεων, αἵτινες συνέτριψαν τὸν Τόπον.

Οὔτε διότι δὲν ἤρξατο ἡ Ἐπανάστασις ἀπὸ τῆς ἀνορθώσεως τῆς Δικαιοσύνης ἔχομεν ἔνστασιν. Καὶ συμφωνοῦμεν κατὰ τοῦτο ὀλοκλήρως πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν. Διότι ὅσον εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης στηρίζεται ἡ πολιτικὴ τάξις καὶ δύναμις καὶ ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἡ κοινωνικὴ εὐημερία καὶ πρόοδος, τόσον ὡσαύτως ἀληθὲς εἶνε ὅτι προέκειντο ζητήματα μάλιστα κατεπεύγοντα ἀφ' ὧν δ' ἔχει ἐξαρτηθῆ αὐτὴ αὐτὴ ἡ ὑπαρξις τοῦ ἔθνους.

Ἀλλ' ὅμως καὶ δικαστικὰ σπουδαῖα καὶ σημαντικὰ νομοσχέδια πρόκειται νὰ θεθῶσιν ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας. Ἐπ' αὐτῶν πάντως ἀνοίγεται καὶ δι' ἡμᾶς καὶ διὰ πάντας τοὺς Δικηγορικὸς Συλλόγους εὐρεῖα ἢ θύρα τῆς συζητήσεως, κατὰ δὲ τὰς περιστάσεις καὶ δράσεως ἀναλόγου. Θέλομεν ἐξετάσῃ

τά νομοσχέδια ταύτα μετά πάσης προσοχής κατά πλάτος και βάθος. Διότι νομίζομεν, ότι αι περιστάσεις βοηθούν εις μέτρα ριζικά και από γενικών αρχών ορμώμενα προς την ανύψωσιν τῆς Δικαιοσύνης, εις αντίληψιν και πρὸ πάντων εις συναίσθησιν τῶν καθηκόντων αὐτῆς πρὸς τὴν Κοινωνίαν. Ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις, παρὰ τὴν γνώμην τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, νομίζει, ὅτι ἔχει τὸν χρόνον ἢ Βουλὴν ἢ ἀσχοληθῆ καὶ περὶ τῆς Δικαιοσύνης. Διότι θὰ εἶνε ἄστοχον μέχρις ἀπελπισίας εἶναι κατὰ τὰς παρούσας περιστάσεις στέρξωμεν καὶ ἀρκεσθῶμεν εἰς ἡμίμετρα συμπτωματικῆς θεραπείας.

Σύγχρονος ἐπίσης βαθῆς φιλόσοφος καὶ ἔξοχος κοινωνιολόγος λέγει: «Ἡ μόνη ὀφέλιμος δρᾶσις τῶν θεσμῶν εἶνε ὅτι δίδουσι νόμιμον κύρος εἰς τὰς μεταβολάς, ἃς τὰ ἔθνη καὶ ἡ δημοσία γνώμη ἔχουσιν ἐπὶ τέλους ἀποδεχθῆ. Οἱ θεσμοὶ δὲν προηγούνται τῶν μεταβολῶν, ἀλλ' ἔπονται. Διὰ θεσμῶν οὔτε ὁ χαρακτήρ οὔτε τὸ φρόνημα τῶν ἀνθρώπων τροποποιούνται οὔτε διδάσκουσι λαὸν τινα νὰ ἐδηγῆ αὐτὸν ἐαυτὸν ἀντὶ νὰ ζητῆ ἀετινάς παρὰ τῆς Πολιτείας νὰ χαλεκῆ δι' αὐτὸν ἀλύσεις». Ἐλπίζομεν δέ, ὅτι ἔχει ἐπέλθῃ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς τοιαύτη καὶ τοσαύτη μεταβολή, ὥστε νὰ ἔχωμεν σαφῆ τὴν αντίληψιν καὶ ἰσχυρὸν τὸ συναίσθημα ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν συμβαινόντων, ὥστε ν' ἀναμνησκώμεθα τῶν λόγων τοῦ Δημοσθένους κραυγάζοντος εἰς τὸν τρίτον Φιλιππικόν του: «νῦν δ' ἄπανθ' ὡσπερ ἐξ ἀγορᾶς ἐκπέπραται ταῦτα, ἀντεισῆκται δ' ὄψ' ὧν ἀπόλωλε καὶ νενόσηκεν ἡ Ἑλλάς. Ταῦτα δ' ἐστὶ τί; ζῆλος, εἴτις εἰληφῆ τι γέλωσ, ἀνδολογῆ, συγγνώμη τοῖς ἐλεγχόμενοις μίσις, ἀν τούτοις τις ἐπιτιμᾷ: τᾶλλα πάνθ' ὅσ' ἐκ τοῦ δωροδοκεῖν ἤρτηται». Εἰς τοιαύτην αντίληψιν καὶ τοιοῦτο συναίσθημα δέον νὰ προσαρμωσθῶσι, κανόνες νέων πολιτικῶν καὶ ἐπομένως κοινωνικῶν ἠθῶν, τὰ νομοσχέδια τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα ὡσιν ἀνάλογα πρὸς τὰς περιστάσεις, εἶναι ὄντως πρόκληται περὶ ἐπαναστάσεως εἰλικρινῶς καὶ θαρρούντως ἐπιζητούσης τὴν ἐθνικὴν ἀνθρώσιν.

Ἐν κυρίως ἀποστέργομεν ελοφύχως πάντα συμβιβασμὸν πρὸς τὰ πρόσωπα, ἅτινα φιλαύτως καὶ αὐθαίρετως ἐδημιούργησαν ἰδίαν τάξιν καὶ χωριστὰ συμφέροντα τῶν συμφερόντων τοῦ ἔθνους. Ἡ Ὀλιγαρχία δὲν ἔχει πλέον θέσιν παρ' ἡμῖν.

Αὕτη εἶνε ἡ γενικωτάτη ἡμῶν ἀντίληψις καὶ γνώμη περὶ τῆς Ἐπαναστάσεως. Ὅταν θὰ συμπληρώσωμεν τὴν μελέτην ἡμῶν ἐπὶ τῶν δρισμῶν αὐτῆς διατετυπωμένων εἰς νομοσχέδια ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ θὰ θέσωμεν τότε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν τύπων τῶν ἡλῶν, τότε θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἔχωμεν καὶ συγκεκριμένην ἐπὶ συγκεκριμένων πραγμάτων γνώμην, καὶ δὲν θὰ διστάσωμεν καὶ τότε μετὰ παρρησίας νὰ εἴπωμεν ποία ὄντως καὶ θετικῶς ἐδημιουργήθη κατάστασις, ποία δὲ καθ' ἡμᾶς καθήκοντα ἐπιβάλλονται εἰς πάντας.

Ἡ ΑΝΟΡΘΩΣΙΣ ΕΝ Τῇ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝῃ ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ

Ἄτυχῶς δὲν κινεῖται μέχρι τῆς σήμερον δυνατόν νὰ λάβωμεν γνώσιν, ἔστω καὶ κατὰ τὰς γενικὰς γραμμάς, τῶν δικαστικῶν λεγομένων νομοσχεδίων, δι' ὧν εἰσάγονται διάφοροι κεινοτομίαι, σκοποῦσαι εἴτε τὴν ἐπέτευξιν οἰκονομικῶν εἴτε τὴν μεταρρυθμίσειν διαφόρων κατ' ἰδίαν διατάξεων, σχετιζομένων μὲ τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου ἢ μὲ τὰ πρόσωπα τὰ ἀπονέμοντα τοῦτο.

Ἐκεῖνο, ὅπερ ἀσφαλῶς γνωρίζομεν, εἶνε ὅτι τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ πρώην ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ῥπουροῦ κ. Α. Ρώμα συνετάχθησαν διάφορα νομοσχέδια, ἅτινα υἰοθετήθησαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ τὰ ὅποια θὰ ὑπεβάλλοντο εἰς τὴν Βουλὴν ἂν δὲν συνέπιπτεν ἡ πρόσφατος ἐν τῷ Ῥπουροῦ τούτῳ μεταβολή.

Ἡδὴ ἡ νομοθετικὴ αὕτη ἐργασία, ἐτοιμῆ καθ' ὅλα ὡς ἀσφαλῶς ἐπληροφορήθημεν, παρεδόθη ὑπὸ τοῦ τῶς Ῥπουροῦ πρὸς τὸν νέον τοιοῦτον, πρόκειται δὲ νὰ ὑποβληθῆ ὑπ' αὐτοῦ ἢ ὡς ἔχει ἡ μεταρρυθμιζομένη, ἂν τοῦτο κριθῆ ἀναγκάζον. Πρὸς τοῦτο, ὁ νέος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ῥπουροῦς ἔκρινε σκοπιμώτερον νὰ κλησῆ καὶ ἐκάλεσεν ἤδη ἀπὸ τῆς χθὲς εἰς συναρμωσίαν τὸν κ. Πρόεδρον καὶ τὸν κ. Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου, δὲν εἶνε δὲ ἀπέθανον νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ φῶτα καὶ τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν ἕως δὲ καὶ ἄλλων ἰδιαιτέρως νομιμαθῶν, ὅπως οὕτω τὰ ὑποβληθῶμενα

νομοσχέδια λάβωσιν ἐκ τῶν προτέρων τὸ κύρος ὀλοκλήρου τοῦ δικαστικοῦ καὶ νομικοῦ ἐν γένει κόσμου.

Ἐκ τῶν πληροφοριῶν, ἃς ὑπὸ τοιοῦτους ὄρους ἠδυνήθημεν νὰ λάβωμεν, τὰ κυριώτερα τῶν νομοσχεδίων τούτων εἶνε τὸ περὶ προαγωγῆς καὶ μεταθέσεως τῶν ἰσοδίων δικαστῶν, τὸ περὶ καταργήσεως ὠρισμένου ἀριθμοῦ Εἰρηνοδικείων καὶ τὸ περὶ προσόντων τῶν Εἰρηνοδικῶν, τὸ περὶ συστάσεως περιουδόντων Πλημμελειοδικείων, τὸ περὶ καταργήσεως δύο Ἐφετερίων μετὰ διατάξεων προνοουσῶν περὶ τῶν Προέδρων τῶν καταργουμένων τούτων Ἐφετερίων, τὸ νομοσχέδιον δὲ οὐ εἰσάγονται περιοριστικὰ διατάξεις ἐν τῷ Κεφαλαίῳ τῆς ἐρήμην δίκης ἐν τῇ Ποινικῇ Διαδικασίᾳ καὶ ἄλλα τινὰ δευτερευούσης ἢ καὶ οὐσιώδους σημασίας, μετὰ τῶν ὁποίων οὐχὶ ἀπέθανον καὶ τὸ περὶ Ἐκτελέσεως ἐν τῇ Πολιτικῇ Δικαιμίας καὶ τὸ περὶ Διαθηκῶν, ἕως δὲ καὶ νομοσχέδιον δὲ οὐ ὑποβάλλοντα εἰς φόρον χαρτοσήμου ὠρισμέναι κατηγορίαι μνηύσεων ἢ ἐγκλήσεων.

Ἀεπιτομερείας ἐπὶ τινῶν ἐκ τῶν νομοσχεδίων τούτων ἠδυνήθημεν νὰ λάβωμεν, δὲν θεωροῦμεν ὅμως σκοπιμὸν νὰ τὰς παραδώσωμεν ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν δημοσιότητα, ἀφοῦ, ὡς ἐλέχθη, δὲν εἶνε ἀπέθανον νὰ ἐπέλθουν οὐσιώδεις τροποποιήσεις ἐκ τῆς νέας βιζάνου εἰς ἣν θὰ ὑποβληθῶσι ταῦτα.

Ο ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀνεξαρτήτως πρὸς τὸ ὑπὸ τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ τῶς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ῥπουροῦ κ. Α. Ρώμα ἔτοιμον ἤδη νομοσχέδιον περὶ προαγωγῆς καὶ μεταθέσεως τῶν ἰσοδίων δικαστῶν, ἠσχολήθη ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος, ἐκπονήσας ἴδιον νομοσχέδιον, εἰσηγουμένου τοῦ δικηγόρου κ. Κ. Ρακτιδῆν, καὶ ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος Ἀθηνῶν, ὅστις ὑποβάλλει τοῦτο σήμερον εἰς τὸν κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ῥπουροῦν. Βάσις καὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου εἶνε τὸ ἐπεκρατοῦν πνεῦμα ὅτι τὸσον ἐν τῇ προαγωγῇ ὅσον καὶ ἐν τῇ μεταθέσει τῶν ἰσοδίων δικαστῶν πρέπει νὰ εἶνε ὅσον τὸ δυνατόν ἀσθενεστέρη ἢ ἐπίδρασις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, πρὸς τοῦτο δὲ συνιστᾶται

διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἐπιτροπὴ ἐξ ἀνωτάτων δικαστῶν, ἢς αἰ γνώμοδοτήσεις θὰ εἶνε ὑποχρεωτικαὶ τὸσον διὰ πᾶσαν μετὰθεσιν ὅσον καὶ διὰ πᾶσαν προαγωγῆν.

ΠΡΟ ΠΑΝΤΟΣ ΤΗΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ

Φίλοι Κύριοι Συνάδελφοι
Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, καθ' ἃς τόσαι διεξάγονται συζητήσεις καὶ τόσαι ὑποβάλλονται γνώμαι, περὶ τῆς ὑπὸ σιδηρᾶς ἀνάγκης καὶ στοιχειώδους φιλοπαθείας ἐπιβληθείσης: πλέον μεταβολῆς, ἐν τῷ καθ' ὅλον ἐθνικῷ καὶ πολιτικῷ βίῳ, ἐλάχιστα ἐλέχθησαν καὶ ἐγράφησαν περὶ τῶν ἀναποδοσίτως ἀναγκαίων μεταρρυθμίσεων ἐν τῇ Δικαιοσύνῃ.

Οὐδεὶς δυστυχῶς δύναται ν' ἀρνηθῆ ὅτι ἡ δικαιοσύνη καλύπτεται παρ' ἡμῖν ὑπὸ βαρείας ὀμίχλης, τὴν ὅποιαν οἱ ἐνθ' ὅπου διαλάμποντες σπάνιοι σπινθῆρες ἀνωτέρας τιῆς καὶ γενναιοῦ χρόνι προσωπικότητος δὲν εἶνε ἱκανοὶ νὰ διασκεδάσωσι καὶ ὁμως κοινὸς τόπος εἶνε ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ὄλβος καὶ ἰσχύς εἰς τὴν κοινωνίαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ τὸ δίκαιον δὲν βασιλεύει, ἀδοτηρῶς καὶ γενικῶς καθ' ὅλους τῆς δικαιοδοσίας τοῦς βαθμοὺς ἀπονεμόμενον ἔνθα τὸ δίκαιον καταπιεσθῆται πᾶσα δύναμις φθίνει καὶ μαραινεται, τὴν γενικὴν καταστροφὴν καὶ τὸν κοινὸν θάνατον ἀναποδοσίτως συναπαγομένην ἄλλ' ἢ δικαιοσύνην δὲν ἀληθεύει καὶ δὲν ζῆ διὰ κενῶν λόγων καὶ θεωρῶν φιλοσοφικῶν ὅπως πραγματωθῆ ἀπαυτεῖται ἢ ἀναβῆ ἀκεραία καὶ πανσθενῆς ἐπ' αὐτὴν τὴν δικαστικὴν ἔδραν διὰ λειτουργῶν ἐμπεφορημένων τοῦ πνεύματος αὐτῆς, ὅπερ μόνον καθιστᾷ αὐτοῖς ἄλλοιότιος πάσης χαμαιζήλον καὶ ἀναξίας τάσεως ἀπάτην δεινὴν καὶ δλεθροίαν ἀπατώντα ὅσοι ἐν τῷ δικαστῆ ἀναζητοῦσι καὶ ἐκτιμῶσι μόνον τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν, παραβλέποντες ἢ ἐν δευτέρῳ μοῖρα τιθέμενοι τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἠθικὴν ἀξίαν τοῦναντίον τὸ δίκαιον δεῖται ἐν τῇ ἐφαρμογῇ αὐτοῦ οὐ μόνον διανοίας ἀνεπτυγμένης, ἀλλὰ καὶ ψυχῆς ἀγνῆς καὶ καρδίας καθαρᾶς ἢ Θέμις δὲν ἀπαιτεῖ περρωτισμένους μόνον ἀλλὰ καὶ ἐναρτέους ἄνδρας ὡς ἱεροφάντας αὐτῆς, καθ' ὅσον τὸ πνεῦμα αὐτῆς δὲν ἀπερθύνεται μόνον εἰς τὴν διάνοιαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν καρδίαν, διὰ τῆς γενικῆς τοῦ δικαίου αἰσθησεως τοῦτο δὲ τὸ πνεῦμα πληροῦν τοῦ δικαστοῦ τὴν διάνοιαν. ἔχει τὴν δύναμιν ν' ἀννηοὶ αὐτὸν εἰς τὴν προσήκουσαν αὐτῷ θέσιν, τοῦ ἀπαυθῶς, τοῦ ἀπροσωπικῆ πται, τοῦ περρωτισμένου, τοῦ ὑπεριέρον ἀνδρός τοιοῦτοι δὲ μόνον δικασταὶ καθιστοῦσι τὰ δικαστήριον ἀληθεῖς ναοὺς, εἰς τοὺς ὁποίους εἰσερχόμενος ὁ πολίτης καταλαμβάνεται ἐπὶ θεοκεντρικῆς ἀτόχρημα ἐδλαβείας, ἥτις ἐν ᾧ ἐμπνέει αὐτῷ τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Νόμον, καθοδηγεῖ αὐτὸν εἰς τὸ καὶ καθ' ἑαυτὸν πράττειν τὰ δίκαια.

Ἄν δ' ἐν πάσῃ πολιτείᾳ καὶ κοινωνίᾳ τοιοῦτοι δέον νὰ ὄσων οἱ δικασταί, ἔτι μείζων καὶ ἀπαραίτητος εἶνε ἡ ἀνάγκη αὕτη ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πολιτείᾳ διότι τὸ

ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ ΤΩΝ ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Λίαν προσφάτως ἐδημοσιεύθη κατ' ἐντολήν τοῦ προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς εἰς ἣν εἶχεν ἀνατεθῆ ἡ ἀναθεώρησις τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Reichstag τῆς Γερμανίας μονογραφία τοῦ Γερμανοῦ Καθηγητοῦ Ἰουλίου Hatschek ὑπὸ τὸν τίτλον αὐτὸ δίκαιον τῶν ἐπερωτήσεων διὰ τῆς ὁποίας συστηματοποιεῖται ἐπιστημονικῶς τὸ ἀρκετὰ περίπλοκον θέμα τῶν Κοινοβουλευτικῶν ἐπερωτήσεων. Περίληψιν τῆς μονογραφίας ταύτης μετὰ τινῶν παρατηρήσεων ἐπιχειρεῖ ἐν τῷ τεύχει τῆς 15 Ἰουνίου 1909 τοῦ γνωστοῦ περιοδικοῦ «Ἐφημερίς τῶν Νομικῶν» τοῦ Βερολίνου, ὁ πολὺς Γερμανὸς Καθηγητῆς τοῦ Δημοσίου δικαίου P. Laband. Τὸ θέμα, καίτοι οὐχὶ στενῶς νομικόν, εἶνε τοιοῦτου γενικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ φλέγει τὸσον παρ' ἡμῖν, ὥστε δὲν εἶνε ἄσκοπον νὰ μεταδοθῆ κατὰ τὰς γενικωτέρως αὐτοῦ γραμμάς ἀπὸ

τῶν στηλῶν τῆς ἐφημερίδος ἡμῶν.

Τὸ κεντρικὸν σημεῖον τῆς ὑπὸ πολλὰ, ἐπόψεως πρωτοτύπου ταύτης πραγματείας εἶνε κατὰ πόσον αἰ ἐπερωτήσεις σχετίζονται μὲ τὴν Ἰπουργικὴν εὐθύνην καὶ κατὰ πόσον αὐταὶ δύνανται νὰ ἐξυπηρετήσουν τὴν πλειονοψηφίαν πρὸς ἀνατροπὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Κατὰ τὸ Γαλλικὸν δίκαιον, ὅπερ κατὰ τὸν γράφοντα δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς πρότυπον ἐν τῷ θεματι τούτῳ, αἰ ἐπερωτήσεις εἶνε τριῶν κατηγοριῶν, ἥτοι ἀπλᾶ ἐρωτήσεις (questions) κατὰ τὰς ὁποίας δὲν λαμβάνει χώραν συζήτησις, αἰ κυρίως ἐπερωτήσεις ἢ ἄλλως τυπικαὶ ἐπερωτήσεις, καθ' ἃς λαμβάνει χώραν συζήτησις ἐπακολουθεῖ δὲ κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ ψηφοφορία ἢ ἀπόφασις θίγουσα καὶ τὴν ἡμερησίαν διάταξιν καὶ τέλος ἢ ὄξυτάτη τούτων ἐκδήλωσις ὑπὸ τὴν μορφήν κατηγορητηρίου κατὰ ἐνός ἢ καὶ πλειόνων ἐκ τῶν Ἰπουργῶν ἢ καὶ καθ' ὀλοκλήρου τοῦ Ἰπουργείου.

Διὰ τῆς ἐπερωτήσεως ἐπιτυγχάνει ἡ Βουλὴ τὴν ἀκρίβειαν εὐρυτάτου ἐλέγχου ἐπὶ τῆς διοικήσεως, δυναμένη οὐ μόνον τὸ παρελθὸν νὰ ἐπικρίνη ἀλλὰ καὶ περὶ

τοῦ μέλλοντος νὰ μεριμνήσῃ, ὑποδεικνύουσα εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν κατεύθυνσιν, ἣν κατὰ τὴν γνώμην αὐτῆς πρέπει νὰ λάβῃ. Ἡ ἐπερωτήσις ἄρα εἶνε ἐν ἐκ τῶν μέσων δι' οὗ ἐπιτυγχάνεται ἡ κοινοβουλευτικὴ καταδίκη ἢ ἡ ἀθώωσις τῶν Ἰπουργῶν, ἥτις ἄγει καὶ εἰς ἀνατροπὴν τῆς Κυβερνήσεως: εἰς τὰ πολιτεύματα ἐκεῖνα καθ' ἃ ἢ ἐν τῇ Βουλῇ πλειονοψηφία ἀποτελεῖ τὸν κύριον ὄρον τῆς ὑπάρξεως τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ κυριώτερά καὶ σοβαρώτερά σημάσια τῆς ἐπερωτήσεως ἔγκειται ἐν τούτῳ, ὅτι ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ λαοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν, χάρις εἰς τὴν δημοσιότητα τῶν ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεων, αὐτὸς οὗτος ὁ λαὸς, πληροφροεῖται αὐθεντικῶς καὶ δημοσίως περὶ πάντων τῶν γεγονότων τοῦ ἐσωτερικοῦ δημοσίου βίου, περὶ τῶν σχεδίων τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸ μέλλον, περὶ τῶν μελετωμένων νομοσχεδίων καὶ περὶ τῶν μετὰ τῶν ἄλλων Κρατῶν σχέσεων. Ἡ συζήτησις εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ περιλαμβάνη καὶ ἐπικρίσιν τῶν Κυβερνητικῶν πράξεων ἢ καὶ ἔλεγχον τούτων, τοῦτο ὅμως οὔτε πάντοτε λαμβάνει χώραν οὔτε καὶ οὐσιώδεις

ἢ ἀναγκάσιον εἶνε. Διὰ τῆς ἐπερωτήσεως λαμβάνει χώραν ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὅτι γίνεται καὶ ἐπὶ πάσης ἄλλης ἐρωτήσεως. Ἐν πάσῃ δηλαδὴ ἐρωτήσῃ, ἥτις συνοδεύεται ὑπὸ βεβίωσιν λόγων, δυνακτὸν νὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ ἐπικρίσις τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ ἐρωτωμένου. Ὁ κύριος ὅμως πάσης ἐρωτήσεως σκοπὸς δὲν εἶνε ἡ ἐπικρίσις, ἀλλ' ἡ ἀπόσπασις, μιᾶς πληροφορίας, μιᾶς ἀνακωινώσεως. Ἀπὸ τοιαύτης ἄρα ἀπόψεως δὲν διαφέρει ἡ ἐπερωτήσις τῶν μυρίων ἐκείνων ἐρωτήσεων, ἃς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ οἰασθῆποτε ἐπὶ οἰουδήποτε ἀντικειμένου συζητήσεως ἀπευθύνων οἱ Βουλευταὶ πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ διαφορὰ ἄρα μετὰ τῶν κοινῆς ἐρωτήσεως καὶ ἐπερωτήσεως ἀνευρίσκειται διὰ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς ἢ μᾶλλον ἐν τῷ Κανονισμῷ ταύτης. Ἡ ἐπερωτήσις δηλαδὴ ἀποτελεῖ αὐτοτελὲς σημεῖον τῆς ἡμερησίως διατάξεως, ἀφορᾷ δὲ ἀντικειμένου ὅπερ ἄνευ ταύτης δὲν θὰ ἤρχετο πρὸς συζήτησιν, οὕτως ὥστε, ἀνεξαρτήτως πρὸς τὸ δι' αὐτῆς ἐπιδιωκόμενον, οὐχὶ σπανίως καὶ τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν τῆς Βουλῆς ἀπασχολεῖ

εις τον Έλληνα έμφυτον της ελευθερίας και της ισότητος πνεύμα έπλήρωσεν απ' αρχής της Έθνικής ημών ανεξαρτησίας την ημετέραν νομοθεσίαν και κατέστη η κυβερνώσα άρχη της Έλληνικής πολιτείας· άλλ' ίνα καταστή τουτό αληθώς τελεσφόρον και πράγματι ωφέλιμον, πρέπει αναποφεύκτως να συγκεράννται προσηκόντως μετά του πνεύματος της δικαιοσύνης· οι λειτουργοί επομένως της Θέμδος — δικασταί και δικηγόροι — εις ους εινε ανατεθειμένη ή περί την επικράτησιν του δικαίου επιμέλεια και φροντίς, εινε οι υπέρ πάσαν άλλην κοινωνικήν τάξιν δυνάμειοι να εργασθώσι προς την κοινήν σωτηρίαν και ούτοι εινε οι οφειλόντες να υποδείξωσι και επιβάλλωσι τας αναγκαίας μεταρρυθμίσεις εν τοις δικαστικοίς Νόμοις και ιδία εν τω οργανωσμῶ των Δικαστηρίων, άνευ των οποίων άτελής εσται πάσα άνορθωτική εργασία, καθ' όσον εν τῶ δικαστηρίοις κορυφούται πάντων των Νόμων ή εφαρμογή. Δέν βλέπομεν εν τούτοις παρασκευαζομένην και συζητουμένην σοβαρώς εργασίαν υπέρ της Δικαιοσύνης και φοβούμαι ότι και αι ψυχολογικαί σιγμαι ής διερχόμεθα θά παρελθώσι, χωρίς να επιτευχθῆ γενναία τις εν ταύτη μεταρρυθμίσει. Προς άνορθώσιν λοιπόν της Δικαιοσύνης επέιγει να εργασθώμεν οι δικηγόροι και ταύτην επιτυγχάνοντες επιτελούμεν προεπόντως τὸ προς την πατρίδα καθήκον, εν ταις σημεριναῖς περιστάσεσσι, αποφεύγοντες υπό την ιδιότητα ημών ως δικηγόρων τας συζητήσεις εκείνας, αιτινες μόνον διαιρέσεις και άντεγκλήσεις μεταξὺ ημών προκαλοῦσιν, απ' ου μάλιστα να πολιταί εχθροές ειναι οι βουλομένοι ν' ασχοληθῶσι γενικώτερον επί των πολιτικῶν πραγμάτων.

Μετά πολλῆς υπολήψεως
Στάμος Α. Παπαθούργκος

**ΤΟ Δ' ΤΜΗΜΑ
ΤΟΥ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ**

Από έβδομάδων θρυλλείται ως γεγονός ή ειδήσις, ότι τὸ τέταρτον τμήμα του Έφετείου Αθηνῶν, ένόπιον του οποίου συζητούνται υποθέσεις, εν αἰς υφ' οίανδήποτε μορφήν μετέχει, ως διάδικος τὸ Δημόσιον, καταργείται, κατανεμομένων των υποθέσεων τούτων εις τὰ οικεία τμήματα αναλόγως προς την φύσιν των. Φαίνεται όμως ότι ή σκέψις αὕτη, ήτις εἶχεν ώριμάσει μέχρι του σημείου της αποφάσεως, προσέκοψεν εις παραστάσεις και διαμαρτυρίας των κ. κ. Νομικῶν Συμβούλων, ως και εις βλέψεις των κ. κ. Έφετῶν, εκείνων ακριβῶς, οτινες επί ικανῶν χρόνων απαρτίζουν τὸ τμήμα τοῦτο. Τῶν πρώτων αι παραστάσεις στηρίζονται εις τήν αιτιολογίαν, ότι δια τῆς καταργήσεως του έν λόγῳ τμήματος πολλαπλασιάζεται ή έξω του γραφείου των εργασία, διότι θά εινε υπόχρεοι να παρακολουθῶσιν άπάσας τας συνεδριάσεις του Έφετείου. Οι δεύτεροι, οι άποτελοῦντες τὸ τμήμα τοῦτο Έφέται, δέν άντιτάσσου έν επιχείρημά τι, λέγεται όμως ότι δυσθύμως υποδέχονται την κατάρ-

τησιν, ήτις σημαίνει δι' αὐτοὺς κατάλυσιν μιᾶς ειδικότητος, ήν κατά τεκμήριον απέκτησαν, ασχολούμενοι συνεχῶς επί υποθέσεων αιτινες ἀφορῶσι τὸ Δημόσιον, ειδικότητος, ήτις κατ' άλλους απέτέλεσε τὸ κύριον εισιτήριον της εισόδου εις τήν αἴθουσαν του Νομικοῦ Συμβουλίου. Εὐτυχῶς υπάρχουν και τρίτοι, εκείνοι δηλαδή, οτινες εμπιστεύονται κατ' ανάγκην τήν λύσιν των μετά του Δημοσίου διαφορῶν των εις τὰ δικαστήρια, οτινες από καρδίας εὐχονται υπέρ της καταργήσεως του ειδικου τούτου τμήματος, τούς τρίτους δὲ τούτους ανέλαβε να εκπροσωπήσῃ επισημότερον ὁ έν Αθήναις δικηγόρος κ. Θεόδωρος Μαριολόπουλος, ὅστις, ως Σύμβουλος του Δικηγορικοῦ Συλλόγου Αθηνῶν, εισηγάγε τὸ ζήτημα τοῦτο εις τὸ Συμβούλιον, τὸ ὅποιον ἐκηρύχθη ήδη υπέρ της καταργήσεως, δι' ἐγγράφου του δὲ ἀπευθυνομένου προς τὸ ἐπὶ της Δικαιοσύνης Υπουργεῖον υποδεικνύει τούς λόγους, οτινες συνηγοροῦν υπέρ ταύτης.

**Αἱ στήλαι της «Δικαιοσύνης»
εἶνε εις τήν διάθεσιν παντός δικηγόρου, δικαστοῦ ή άλλου δικαστικοῦ προσώπου, εύρισκομένου εις τήν ανάγκην ή επιθυμοῦντος να ἀνακινήσῃ πᾶν έν γένει ζήτημα σχετιζόμενον μετὲν τῆν ἀπονομῆν του δικαίου.**

Και οι δύο Πρόεδροι των δύο έν Αθηναις πολυμελῶν δικαστηρίων ἀπῆλθον των Αθηνῶν δικτυλοδεικτούμενοι υπό μιᾶς Υπουργικῆς ἐκθεσεως, ἐπὶ τῆς βάσει της οποίας και ή μεταθεσις, ως υποστάντες προστριβήν. Ο τεχνικός οὗτος ὅρος, ἐκτάκτως καινοφανής και υπέρ τὸ δέον περιεκτικός, ἀποδίδων δ' ένεκα τούτου πολλά και θεατικῆς ἐρμηνειῶν πλείστων ὄσων, ἴσως ήτο ὁ ἀνάλογος προς τήν περίστασιν ἐπὶ της οποίας ἐφηρμόσθη ἴσως ὅμως να ήτο και λίαν ἀφρημένος.

Φαντασθῆτε λ. χ. ρεαλιστήν τινά ἐρμηνευτήν παρατάσσοντα τὸν συλλογισμόν: Πᾶν ὅπου εἶνε προστετριμμένον ἀποβάλλεται· ὁ ἐπενδύτης ή ὁ Πρόεδρος ἐνός πολυμελοῦς δικαστηρίου εἶνε προστετριμμένος· ἄρα ὁ ἐπενδύτης ή ὁ Πρόεδρος.....

Τοῦτο ἐπεζήτησε να ὑποδηλώσῃ ή έν λόγῳ Υπουργικῆς αιτιολογικῆς ἐκθεσεως ή μήπως τὸ ἄλλο, ότι έν Αθήναις, ὅπου ὁ πολιτικός τὸσας ἐπιτελεῖ πρόϋδους, ὅπου τὸσας κατὰ χειμῶνα γίνονται υπέρ φιλανθρωπικῶν και άλλων σκοπῶν συνκυλίαι, ὅπου αἱ Τράπεζαι ήρχισαν να μετρῶνται κατὰ δεκάδας και αἱ ἀνώνομοι ἐταιρεῖαι κατὰ ἑκατοντάδας, οι Πρόεδροι των πολυμελῶν δικαστηρίων οὔτε ἐπενδύτην άλλ' οὔτε και χαρακτῆρα ή συνειδησιν ἐπιτρέπεται να φέρουν προστετριμμένον; Ἄν

τοῦτο ἐπεζητεῖτο τὸ συμπέρασμα, τότε δέν βλέπομεν, ήμεῖς τουλάχιστον, κατὰ ποίαν λογικήν αἱ ἐπαρχίαι υπέχουν τήν υποχρέωσιν να φοροῦν τὰ ἀπλυτα ή τὰ προστετριμμένα της Πρωτεύουσας.

Έφ' ὅσον ὅμως, ἀδιάφορον ἂν καλῶς ή κακῶς, ἐτέθη ή ἀρχή, ότι οι άποτελοῦντες τούς έν Αθήναις δικαστικούς συλλόγους δικασταί πρέπει και ἔσθθεν και

Τὸ ἀντιδόθμιμμα καστὰί πρέπει και ἔσθθεν και ἔξωθεν να φέρουν μάλλον ἀμέμπτους έν σχέσει προς τούς έν ταις ἐπαρχίαις συναδέλφους των χιτῶνας, ως ἀντιστάθμισμα τῶν τινά της εκ του ἄνω γεγονότος έντυπώσεως ἐπῆλθεν ή εις Αθήνας μεταθεσις ως Πρόεδρου μὲν των Έφετῶν του κ. Παναγ. Σπυθιάκη, ως πρέδρου δὲ των Πρωτοδικῶν του κ. Ἄναστ. Παπαληγοῦρα.

Ἄντι παντός σχολίου ὅπου υπείχουμεν τήν υποχρέωσιν να ἐφέρομεν προκειμένου περι τοιούτων μεταβολῶν, φρονοῦμεν ότι αρκετὰ ένδεικτικῆν ἐκφέρομεν γνώμην ἀναγράφοντας ότι ὁλόκληρος ὁ έν Αθήναις δικηγορικός κόσμος ήσθάνθη ἀληθῆ ἐπὶ τῷ ἀκουσματι ἀνακούφισιν.

Τὰ πραγματικά στοιχεῖα των ἀξιοποιῶν πράξεων εἶσι προσαρμοστέα εις τας ρητάς διατάξεις του Ποινικοῦ Νόμου ἀποκλειστικῶς.

Ἡ πειθαρχία Τὰ πραγματικά στοιχεῖα των πειθαρχικῶν παραβάσεων ἔχουσιν ὑπόστασιν και βεβαιότητα ἀναλόγως προς τήν ἀντίληψιν και κρίσιν του προϊσταμένου μιᾶς δημοσίας ὑπηρεσίας. Διὰ τήν ἄσκησιν της Ποινικῆς Δικαιοσύνης κυριώτατον ἐφόδιον εἶνε ή γνώσις του Ποιν. Νόμου. Διὰ τήν ἄσκησιν της πειθαρχίας ἐλάχιστα βοηθεῖ ή γνώσις των νομίμων διατάξεων φωτιζομένη ἔστω υπό εὐρείας νομικῆς ἐρμηνείας, άνευ ὑπηρεσιακῆς ἐμπειρίας ἀναλόγου και άνευ μορφώσεως ὑπερτέρας και καθολικωτέρας δημιουργούσης φιλοσοφον νοῦν χειραγωγούντα χαρακτῆρα σταθερόν και ἀμερόληπτον κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν πραγμάτων και προσώπων· ἀπαιτεῖται ὀξύτης ἀντιλήψεως και λεπτότης κρίσεως ἐπὶ θεμάτων ποικιλωτάτων τήν ὑπόστασιν, τήν μορφήν, τήν σημασίαν, ἀναλόγως προς περιστάσεις, καιρούς και πρόσωπα. Ἡ ἄσκησις της Ποιν. Δικαιοσύνης εἶνε σπανία, μεταξὺ των δημοσίων λειτουργῶν σπανιωτάτη. Ἐνῶ ή ἄσκησις της πειθαρχίας δέν δύναται να νοηθῆ μή ἀδιάλειπτος· θίγει δὲ καθ' ἡμέραν και ἀμεσώτατα τήν ὕλικήν κατάστασιν και τήν ήθικήν θέσιν των προσώπων, ἀενάως ἐξαίρουσα τας ἀρετάς και καταδηλοῦσα τας κακίας, διατηρεῖ ἀπυστον μίαν σύγκρουσιν, ἀφ' ἧς ἐκπηδῶσιν ἔπαινοι και ψόγοι, ἀφ' ἧς ἀποσύρονται συντρίμματα παρεμποδίζοντα τούς ισχυρούς μαχητάς να κρα-

τώσι τήν ἁρμονίαν της πάλης. Οι ἀνάπυροι εὐθύς ἀμέσως καθίστανται καταφανεῖς. Ἡ νέκρωσις της Πειθαρχίας κατέστησε τούς πάντας ικανούς, δια τὰ πάντα — **ἐκ των ἐνότων!** Ἴδετε πέρις.

Ἄς ἐλπίσωμεν, ότι μεταξὺ των συνδεομένων μετὲν Δικαιοσύνην νομοσχεδίων, ἐπὶ των οποίων καλεῖται ή Βουλή να ἐξενέγκῃ κρίσιν, θά ἐλήφθη πρόνοια ὅπως περιλαμβάνεται και νομοσχέδιον κυροῦν τας ἄνω σκέψεις.

Τὰ πρόσωπα ὅμως; ὅλα τὰ αὐτά;

Δέν θεωροῦμεν ἄσκοπον να παρατηρήσωμεν ότι ή μελέτη περι του δικαίου των ἐπερωτήσεων, ής ὡχρωτάτην περιλήψιν παραθέτομεν

Τὸ δικαίον των ἐπερωτήσεων έν τῇ οικείᾳ στήλῃ, εἶνε αὕτη αὕτη τήν ὅποιαν έν πολλοῖς ἐπεκαλέσθη κατὰ τήν συνεδρίασιν της παρελθούσης Τρίτης έν τῇ Βουλῇ ὁ βουλευτής Πατρῶν κ. Δ. Γούναρης.

Περιττόν ἐπίσης να ὑπομνήσωμεν ότι έντελῶς διάφοροι εἶνε αἱ συνθηκαί αἱ διέπουσαι τὸ Γερμανικόν Ράιχσταγ.

Ἄνεγνώσαμεν και ήμεῖς τήν πρόσφατον εἰδήσιν, καθ' ἣν ἀπηλλάγησαν των καθηκόντων του ἀναπληρωτοῦ! του Ἐπιτροπῆ!! παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ οι τέως Πρόεδροι των έν Αθήναις Έφετῶν και Πρωτοδικῶν κ. κ. Α. Παπαπέων και Τ. Βισβίλης.

Κατὰ πόσον τὸ ἔργον του Ἐπιτροπῆ—Βασιλικῶν ὑποθέτομεν—παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ εἶνε τόσον πολύμοχθον ὥστε να ἔχῃ ἀνάγκην ἀναπληρωτῶν, και μάλιστα δύο, ὁμολογοῦμεν ότι δέν εἴμεθα εις θέσιν να γνωρίζωμεν, ἐκεῖνο ὅμως περι του οποίου αἱ πληροφορίαι ήμῶν εἶνε ὅπως ὅποτε ἀσφαλέστεραι, εἶνε ότι οι υπό τὸ ἄνω πρόσχημα προσκυλλόμενοι ἐκάστοτε εις τούς ἀντιπάλαιους του κτιρίου της Ἐθνικῆς Τραπέζης Πρόεδροι των έν λόγῳ δύο Αθηναικῶν δικαστηρίων ἐπιδίδονται ἀποκλειστικῶς εις τήν εὐάρεστον, ἀπό θεαματικῆς τουλάχιστον ἀπόψεως, ασχολίαν του να θέτωσι τήν ὑπογραφήν των ἐπὶ των χαρτίνων διδράχμων και μονογράφων ἐπ' ἀμοιβῇ πολλοστημορίου τινός του λεπτοῦ της δραχμῆς δι' ἐκάστην ὑπογραφήν. Καί εἶνε μὲν ἀληθές ότι κατὰ τούς ὄρους της στοιχειώδους ἀριθμητικῆς και της ἀποταμιεύσεως ή ἐπισώρευσεως και των πολλοστημορίων ἀκόμη του λεπτοῦ της δραχμῆς παράγει πεντάδραχμα ή και ἑκατοντάδραχμα, εἶνε ὅμως ἐπίσης βέβαιον ότι ἀντενδίκνυται τρομερὰ εις τήν προσφάτως υπό του Υπουργεῖου της Δικαιοσύνης ἀναγορευθεῖσαν ἀρχὴν της προστριβῆς τὸ θεάμα δύο Προέδρων των ἀνωτέρων Αθηναικῶν δικαστηρίων διεξαγόντων ἀσθηματικῶν ἀγῶνα ταχυπογραφῆς προς έν-

και τὸν χρόνον αὐτῆς ἀπορροφᾶ. Ἐνεκα τούτου, ἀναλόγως προς τούς κατ' ἰδίαν Κανονισμούς, ἐλήφθη μέριμνα ὅπως ή ὑποβολή ἐπερωτήσεων και ή ἐπ' αὐτῶν συζήτησις συνδεθῆ μετὲν περιορισμῶν διαφόρων λ. χ. αἴτησιν ὄρισμένου ἀριθμοῦ Βουλευτῶν κ. λ. π.

Ἄνεξαρτῆτως ὅμως προς ταῦτα τότε δύναται τις να εἴπῃ ότι δια της ἐπερωτήσεως ἐξυπηρετεῖται τι, όταν δι' αὐτῆς θίγονται ζητήματα σοβαρὰ οὐχὶ δὲ ζητήματα δευτερευούσης σημασίας ή τοιαῦτα ήτινα προεκάλεσαν τὸ ένδιαφέρον της στιγμῆς. Σοβαρὰ δὲ ζητήματα δύναται να θεωρηθῶσι τὰ καθαρῶς πολιτικά ή τὰ συνδεόμενα μετὲν εφαρμογῆν του πολιτεύματος και τὰ παρόμοια, εις τὰ ὅποια, ἀναλόγως προς τὰ Κοινοβουλευτικά ἔθιμα ή και τὸν Κανονισμόν εἶνε ή οὐ υπόχρεως να ἀναμιχθῆ και ή Κυβέρνησις ἀπαντῶσα ή διαψεύδουσα.

Κατὰ παραγγελίαν ἐπερωτήσεις.

Ἰδιαιτέρην κατηγορίαν ἐπερωτήσεων, ως εκ του δι' αὐτῶν ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, ἀποτελοῦσιν αἱ κατὰ παραγγε-

λίαν (die bestellten) ἐπερωτήσεις, αιτινες τοῦτο ἔχουσιν τῆ ιδιότητα, ότι δι' αὐτῶν οὔτε ή ἐπιθεσις κατὰ της Κυβερνήσεως ἐπιδιώκεται οὔτε ή ἀντροπή τούτης. Ἐνεκα λόγων δηλαδή διαφόρων εἶνε ἐνδεχόμενον εις εκ των Υπουργῶν να αἰσθανθῆ τήν ἀνάγκην ὅπως προβῆ εις ἐπισήμους ἀπὸ του βήματος της Βουλῆς δηλώσεις εἴτε μετά της ἐξωτερικῆς πολιτικῆς της Κυβερνήσεως συνδεομένης εἴτε ἀφορώσας διάφορα άλλκ ἐξωτερικά ή ἐσωτερικά ζητήματα. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶνε προφανές ότι ή ἡμερησία διάταξις δέν εἶνε δυνατὸν να παράσῃ ἐυκαιρίαν προς ὑποβολήν τοιούτων δηλώσεων και δι' αὐτῆς ήν στιγμὴν ὁ ὑπουργός θεωρεῖ ἐπ' ἀνάγκης να προβῆ εις ταῦτα. Τοιουτοτρόπως κατὰ τύπους μὲν αἱ τοιούτου εἶδους ἐπερωτήσεις παρίστανται ως ἀπορρέουσαι εκ μέλους τινός της Βουλῆς, πράγματι ὅμως ή πρωτοβουλία τούτων ὀφείλεται εἶς τινά των ὑπουργῶν.

Ἡ κωλυσιεργία.

Τρίτος σκοπός, ὅστις δύναται να ἐπιδιωχθῆ διὰ των ἐπερωτήσεων, εἶνε ή κωλυσιεργία. Ὅταν ἀριθμῶς τις βουλευ-

τῶν τὸσας ὅσας κατὰ τὸν Κανονισμόν ἀρκεῖ προς ὑποστήριξιν μιᾶς ἐπερωτήσεως συλλάβῃ τήν ἀπόφασιν εἴτε να παρακωλύσῃ τας ἐργασίας της Βουλῆς εἴτε να μεταιώσῃ τήν ψήφισιν νομοσχεδίου τινός, έν τοιαύτῃ περιπτώσει προκαλεῖ σειρὰν ὄλων ἐπερωτήσεων, αιτινες δέν ἔχουν σκοπὸν να κλονίσουν τήν ἐπὶ της Κυβερνήσεως ἐμπιστοσύνην της Βουλῆς ή να προκαλέσουν ζητήματα εὐθύνης τούτων, ἀλλὰ ἀπευθύνονται ἀμέσως κατὰ της πλειονοψηφίας. Ἀναμφιβόλως αἱ τοιαῦται φύσεως ἐπερωτήσεις ἀποτελοῦσι κατάχρησιν του δικαιοῦματος της ἐπερωτήσεως και οὐδεις δύναται να ἀμφισβητήσῃ ότι ὑποβιάζουσι αὐτὸ τοῦτο τὸ γόητρον του Κοινοβουλίου, παρ' ὅλα ὅμως ταῦτα δέν παύουν ἀπὸ του να ἀποτελῶσιν έν των μέσων δι' ὧν διεξάγεται ὁ Κοινοβουλευτικὸς ἀγῶν, οὕτως ὥστε μόνον ὁ κατὰ τὸ δυνατὸν περιορισμὸς τούτων δι' ἀναλόγων έν τῷ Κανονισμῶ διατάξεων θά ήτο εὐκαίριος οὐχὶ δὲ και ὁ πλήρης ἀποκλεισμός, ὅποτε ἀνκλύπτει ὁ κίνδυνος της πλήρους λιποθυμίας της μειοψηφίας.

Ἐν ποίᾳ ἐκτάσει ἐγένετο κατὰ και-

ροῦς χρῆσις ή μάλλον κατάχρησις του δικαιοῦματος τούτου των ἐπερωτήσεων καταφαίνεται εκ των ἐξῆς ἀριθμῶν. Ἐν τῇ συνόδῳ του ἔτους 1893 της Αὐστριακῆς Βουλῆς ὑπεβλήθησαν 5018 ἐπερωτήσεις, ἐξ ὧν ἔτυχον ἀπαντήσεως αἱ 1625.

Ἐντὸς 10 συνεδριάσεων του Φεβρουαρίου του 1901 του Ἀγγλικῶ Κοινοβουλίου ὑπεβλήθησαν 439 ἐπερωτήσεις, έντὸς δὲ 10 συνεδριάσεων του Μαρτίου 1905 του αὐτοῦ Κοινοβουλίου 587 ἐπερωτήσεις. Ἀπὸ της 1 Ἰανουαρίου 1901 μέχρι της 31 Δεκεμβρίου 1905 ὑπεβλήθησαν έν τῇ Αὐστριακῇ Βουλῇ 9079 ἐπερωτήσεις ὅπου ἀναλογεῖ προς 24,6 ἐπερωτήσεις εις ἐκάστην συνεδρίασιν, ἐξ ἀπασῶν δὲ των ἐπερωτήσεων τούτων ἔτυχον ἀπαντήσεως αἱ 2946.

Ἡ συνδρομῆ της «Δικαιοσύνης» διὰ τὸ τρέχον δικαστικὸν ἔτος ὅπου ἄρχεται ἀπὸ του πρώτου Σαββάτου του Ὀκτωβρίου, και λήγει τὸ τελευταῖον Σάββατον του Ἰουνίου, ὄρισθη εις δραχμάς 7.50, δύναται δὲ να καταβληθῆ και εις δύο δόσεις εκ δρ. 4.

